Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19949

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i (DBÖ), bireylerin dinsel inanç ve pratiklerini kurumsal veya geleneksel ba?lardan ba??ms?z, ki?isel ve içsel bir derinlik hissi olarak deneyimleme düzeylerini ölçmek amac?yla 2012 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, özellikle üniversite gençli?i popülasyonunda dinin toplumsal kurumlar yerine bireyin özerk alan?na kay???n? incelemektedir. Ölçek, yap? geçerli?i ve güvenirlik çal??malar? sonucunda 2 alt boyut ve toplam 12 maddeden olu?maktad?r.

Bu geli?tirme çal??mas?, modern toplumlarda dinin alg?lan???ndaki dönü?ümü, bireyselle?me e?ilimi ba?lam?nda ele almakta ve bu e?ilimi ölçmek için psikolojik aç?dan sa?lam bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Dinin Bireyselle?mesi, Likert Ölçe?i, Güvenirlik, Yap? Geçerli?i, Üniversite Gençli?i, Psikometri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Kamile Oya Paker, Sümeyye ?pek Akçal?.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin dini inançlar?n? ve pratiklerini ne ölçüde geleneksel kurumlar?n ve ritüellerin bask?nl???ndan ay?rarak, daha ki?isel, içsel ve subjektif bir anlamland?rma çabas? olarak deneyimlediklerini belirlemektir. Bu çal??ma, özellikle **üniversite gençli?i** aras?nda dinin bireyselle?me düzeyini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamay? amaçlam??t?r.

Ölçek, dinin toplumsal bir norm olmaktan ç?k?p, bireysel bir derinlik ve anlam aray???na dönü?mesini, yani **dinin bireyselle?mesi** sürecini psikometrik yöntemlerle haritaland?rmaktad?r.

Yap?

Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i, dinin modernle?me sürecindeki dönü?ümünü yans?tan iki ana psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu iki boyut, bireyin geleneksel dinsel normlardan uzakla?mas? ile ki?isel maneviyat? içselle?tirmesi aras?ndaki dengeyi temsil eder.

Dinsel Gelenek ve Ritüellerden Ayr??t?rma: Bu alt boyut, bireyin dinsel pratikleri ve inançlar? kat? geleneksel kurallardan ve toplumsal beklentilerden ne ölçüde ba??ms?zla?t?rd???n? ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dini Bireysel Bir Derinlik Hissi Olarak Deneyimleme: Bu alt boyut ise, bireyin dini deneyimi d??sal ritüellerden ziyade, ki?isel, ruhsal bir geli?im ve içsel derinlik aray??? olarak alg?lama e?ilimini ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?inin belirlenmesi amac?yla **faktör analizi** yönteminden yararlan?lm??t?r. Ba?lang?çta Temel Bile?enler Analizi (TBA) gerçekle?tirilmi? olup, öz de?eri 1'in üzerinde olan ve toplam varyans?n %48.6's?n? aç?klayan üç temel bile?en elde edilmi?tir.

Ancak, farkl? bile?en çözümlemelerinin detayl? incelenmesi sonucunda, en anlaml? ve yorumlanabilir yap?n?n varyans?n %40.1'ini aç?klayan iki bile?enli yap? oldu?u tespit edilmi?tir. Yaln?zca iki madde içeren üçüncü faktör, ölçe?in nihai formundan ç?kar?lm??t?r. Faktör yap?lar?n?n incelenmesinde, faktör a??rl??? 0.40'?n üzerinde olan maddeler dikkate al?nm??t?r. Bu i?lemler, ölçe?in kuramsal yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla Cronbach's Alpha katsay?lar? hesaplanm??t?r. Elde edilen de?erler, ölçe?in yüksek düzeyde güvenirlik sundu?unu göstermektedir:

Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i (Toplam): Alpha katsay?s? 0.73 olarak bulunmu?tur.

"Dinsel Gelenek ve Ritüellerden Ayr??t?rma" Alt Boyutu: Alpha katsay?s? 0.74'tür.

"Dini Bireysel Bir Derinlik Hissi Olarak Deneyimleme" Alt Boyutu: Alpha katsay?s? 0.68 olarak belirlenmi?tir.

Bu katsay?lar, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ilgili yap?y? ölçtü?ünü ve kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde faktör analizi kullan?larak yap?sal geçerlik test edilmi?tir. Temel Bile?enler Analizi (TBA) ilk a?amada üç faktör önerse de, kuramsal dayanaklar ve maddelerin yük da??l?mlar? dikkate al?narak iki faktörlü bir yap?ya karar verilmi?tir. Bu iki faktörlü model, toplam varyans?n %40.1'ini aç?klamaktad?r. Faktör yüklerinin 0.40 e?i?ini a?mas?, maddelerin ilgili alt boyutlara güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini göstermi?tir, bu da ölçe?in **yap? geçerli?i** aç?s?ndan sa?lam oldu?unu desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Maddeler ve Boyutlar: 2 alt boyut, 12 madde.

Derecelendirme: 7'li Likert Ölçe?i (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 7= kesinlikle kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç Yeti?kinler

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Genç eri?kinlik dönemi)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Psikometrik geli?tirme çal??mas?, Temel Bile?enler Analizi ve Cronbach Alpha güvenirlik hesaplamalar? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Dini ?nanç, Bireyselle?me, **Dinsel Ritüeller**, Maneviyat, Psikometri, Üniversite Ö?rencileri, Faktör Analizi, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kamile Oya Paker

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: kamile.oya.paker@ege.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012 (Ölçe?in yay?nland??? y?l.)

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar Kamile Oya Paker ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?m için özel izin gerekebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: dinin-bireysellesmesi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Paker, K. O. ve Akçal?, S. ?. (2012). Dinin bireyselle?mesi: Üniversite gençli?i ile bir ölçek çal??mas?. *Gaziantep University-Journal of Social Sciences, 11*(4), 1440-1459.

Dinin Bireyselle?mesi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 12 maddeden olu?makta olup, iki ana alt boyuta ayr?lm??t?r:

Dinsel Gelenek ve Ritüellerden Ayr??t?rma (5 madde): Örnek madde: Allah benim için bir dost olmaktan önce yüce bir hakimdir.

Dini Bireysel Bir Derinlik Hissi Olarak Deneyimleme (7 madde): Örnek madde: ?badetler benim için amaç de?il, ruhsal geli?imimde araçt?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM